

4 e Trefaldighet – En halachisk konflikt

Av Helene Egnell

En notis i *The Jewish Annotated New Testament* (som borde finnas i varje församlingsexpeditions bibliotek) fick mig att förstå berättelsen i Joh 8:1-11 på ett nytt sätt. Där påpekas att stening inte var tillåten enligt romersk lag. Berättelsen kan alltså sägas handla om en halachisk konflikt: fariséerna och de skriftlärdade förelägger Jesus en fråga om man i detta fall bör följa Torah eller romersk lag, alltså en parallell till frågan om att betala skatt till kejsaren (Matt 22:15-22).

Jag har alltid sett för mig en blodtörstig hop med stenar i händerna, anförd av religiösa dignitärer, ungefär som i *Life of Brian* ("Let's go to the stonings!") och som snopna släppt sina stenar innan de går därifrån. Och haft tanken att de som sätter Jesus på prov förutsätter att han ska vilja fria den anklagade kvinnan, som var utsatt för livsfara, och därigenom gå emot Mose lag.

Men nu ser jag ju att det står inget om att de har några stenar. Så tänk om det handlade om en halachisk frågeställning, där de arma kvinnan bara var en bricka i spelet. Fariséerna och de skriftlärdade ville sätta honom på prov, står det, dvs de gav honom ett knivigt problem som han skulle lösa på ett smart sätt. De ville också få något att anklaga honom för säger Johannes – men kanske handlade det om att han skulle säga att kvinnan skulle stenas enligt Mose lag så att de kunde rapportera till de romerska myndigheterna att han gick emot deras lag?

Vi är vana att förstå Jesu meningsutbyten med "fariséer och skriftlärdade" enbart i termer av konflikt och aggression, eftersom evangelisterna ofta, men inte alltid, framställer dem som Jesu fiender (se Håkan Bengtssons text *Farorna med fariseiska fariséer* <https://blogg.svenskakyrkan.se//crd/files/2018/05/Fariseer.pdf>). Men sett mot bakgrunden av att judendomen handlar om att diskutera texttolkning, och att dessa diskussioner kan vara mycket häftiga utan att man för den skull är ovänner, kan vi kanske nyansera den bilden. I dessa diskussion handlar det inte om att komma överens, eller hitta ett slutgiltigt svar. Den rabbiniska hållningen är att hitta en medelväg snarare än att ta ställning för den ena eller andra sidan. Och det handlar om att hitta ett "fiffigt" svar, som gör den andre svarslös. Så som Jesus gör här.

"Fariséerna och de skriftlärdade" använder kvinnan som rekvisita i sin teoretiska frågeställning. Jesus för med sitt svar frågan till den individuella etikens domäner, till människors interaktion. Det handlar om människor, människor som ska kasta stenar eller blir kastad stenar på. Det handlar om individens moraliska halt. Ett svar som å ena sidan var i linje med judisk lagtolkning, å andra sidan inte blottställde honom för anklagelser om att bryta mot vare sig romersk eller judisk lag. Fiffigt, som sagt.